

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 3 (1888)

Artikel: Noms locals da diversas comunitads del district Albula
Autor: [s.n.]
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-176466>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

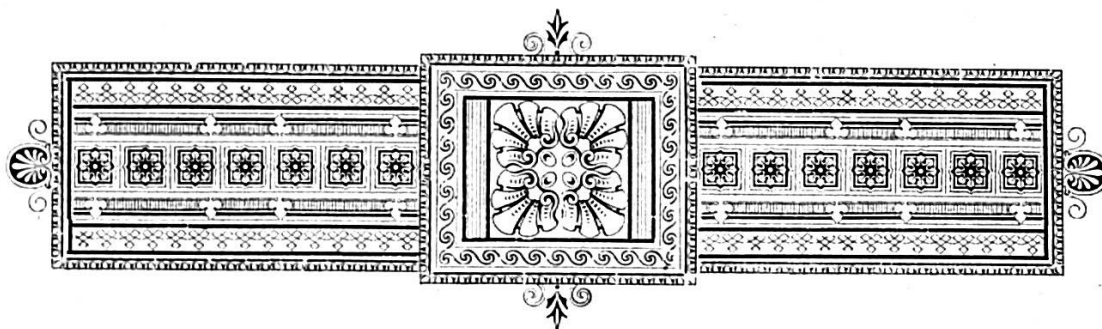
L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 30.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Noms locals

da

diversas comunitads del district Albula.

Stierva - Sterva - Stürvis.

Bagnial: pro combel, pittost spondeiv.

Bargialetta: prada (= fons).

Bargousch: prada.

Bischtgat: aelas.

Bott-Schischlett: bott radond, part della paschtgeira da l'alp.

Burschignas: ondulant, part della paschtgeira da l'alp.

Cantung: part de vischnanca, quartier.

Carols: paschtgeira.

Castelas: prada.

Coul: fons sen terrassas da felsa.

Coul-Sott: terrassa pi bassa.

Crapp casela: fuorma da bietg.

Crapp las caltgeras: nign andeci ple de caltgeras.

Cresta pitschna: fons anturn ena colina.

Creas: culm (pro) ainten Schischesa (complex de culms).

Cogn: mademamaintg.

Dartschapetta: culms (pros) e paschtgeira.

Dinvei: part giudem la vischnanca, quartier.

Dira: pros ed ers, pittost exponias agl urezza.

Faldours: fons sen territori da Mon.

Faltschetscha: pros planeivs sen ena terrassa.

- Feil**: la pi ota linea segl piz confinont cun Schons.
Flemals: culm (pro).
Flex: prada cun bler tarratsch.
Fopp (foppa): pro foppous.
Fodas: culms ainten Schischesa.
Funtangas: pros ed ers cun ava dasperas.
Giudem la Culteira: prada.
Guregnias: pros ed ers.
Goot Satargliung: sen territori da Mon.
Goot da Selasch: sen territori da Mon; betg salasch (Weide).
Igl Bargung: aclas sella paschtgeira.
Igl carpettels: paschtgeira fitg crapousa.
Igl culm da Solas: aclas sur Solas.
Igl curtgign: baigns saros aint.
Igl goot della Sort: goot confinont cun baigns nomnos Sort.
Igl geis: paschtgeira e goot cun tarratsch da geis.
Igl Fratgs: paschtgeira e goot.
Igl Krämerloch: paschtgeira e goot; denor deir dess en «eremar»
esser nia lò assassino.
Igl Livinal: paschtgeira.
Igl Pro d' Mott: acla.
Igl Runc: goot; probabel en eda runtgia or, ossa carschia aint.
Igl Schaingel: crapp.
Igl Sontgett: goot e paschtgeira; tenor deir mort lö en pader.
Igl tgang-liung: goot.
L' Alp: comunala sainza oter nom determinativ.
L' Alp da gaglignas: culm (pro) part de Toissa.
L' Alp da Bucs: culm.
La caltgera: paschtgeira contignont caltgeras.
La crapp' alva: paschtgeira.
L' arsa: paschtgeira; probabel an consequenza dena arsa da goot.
Las Arsas: paschtgeira.
La Meisetta: goot e paschtg; bellas plattas.
La Motta: paschtgeira e fons anturn ena colina.
La Cresta: prada maira sen en ota colina sur vischnanca.
La Rosna curnatsch: prada cun ena caverna, alla cala se tatgien
differentas fablas.
La Tatta viglia: goot e paschtg.
La Spegn' ota: goot e paschtg.
La Nagn: acla.

Las Urschèlas: baigns saros aint an vischnanca.
Mané: fons tott la cresta.
Marmels: ers e prada.
Maviglangs (Miviglangs): acla, pros ed ers.
Meazvei: part de vischnanca, quartier.
Meir: fons e paschtgeira.
Mongia: culms ainten Schischesa.
Muns: complex ded ers.
Narglesa: aclas e pros.
Narglesa soura: culms pi ansé.
Niriaz: pros dasper la vischnanca.
Nitschias: pros ed ers sott la vischnanca.
Nizagn: paschtg tranter dus veias.
Pala: pros grass sot l' Alp.
Palé: aclas.
Panols: fons.
Piz Curvér: cul entschatta digl Feil.
Piz Ot: bella vista ma da mediocra otezza.
Plang digl Valar: part della paschtgeira d' alp.
Plang Tarscholas: paschtgeira d' alp.
Plang grond: pro da goot.
Plang da Leptgias: pro da goot.
Plang Pitschen: paschtgeira.
Pro Mestar Leza: paschtgeira.
Plang Survei: paschtgeira.
Plang da Marmels: fons.
Plangs: fons sen territori da Mon.
Plattelas: fons.
Plattas: pros ed ers sur vischnanca.
Plex: pros ed ers, seu flex.
Pro la tgesa: pro dasper la vischnanca.
Pro Gion Menn: culms.
Pro d' val: prada.
Pruila: paschtgeira e goot.
Pardaglias: pros maiers sen territori da Mon.
Plazatsch: acla e prada.
Pardeglias: prada cun ers.
Purgira: pros dasper la vischnanca.
Ravons: aclas.
Rosna: culms ainten Schischesa.

- Rungs**: fons davains la vischmanca sé.
Rungial: prada
Salvagn: acla.
Sanagn: aclas, pi bot «Hof» sen territori da Mon.
Scalottas: culm e part dalla paschtgeira d' alp.
Schischesa: grond complex da culms.
Schischour: culms.
Schlasung: aclas.
Schilung: fons.
Schfruschung: prada.
Selasch: baigns sen territori da Mon.
Siglots: complex de culms (segls ots).
Sinitols: fons precipitous.
Spondas: paschtgeira e fons spondeiv.
Spei las tgavorgias: goot.
Sort: baigns, pi bot probabel sorts da cumegn.
Sott-Punt: fons e paschtgeira.
Sott-Seas: grond complex de fons.
Sott-Pischa: acla, goot e paschtgeira, sott felsa cun ena cascada.
Sott-Talar (er): goot e paschtgeira sott la felsa.
Sott-Tgernas: part dalla paschtgeira d' alp.
Sumvei: quartier sesom vischmanca.
Sundellas: baigns (= fons).
Surcoual: aclas.
Survial: pros dasper la vischmanca.
Stavaras: baigns gist sott la vischmanca.
Taneschtgal: baigns.
Tgamons Bargiaglia: culms planeivs cun pitschens tgamons.
Tgiamalacca: baigns, pittost spondeivs.
Tgora: culm ainten Schischesa.
Tiragn: aclas.
Trutg: veia e paschtg.
Tschucc: fons confinont cun la felsa dafor vischmanca.
Tou (touf): quartier da vischmanca (crappa da touf).
Toissa: complex de culms.
Urtatsch: pro grass.
Valar: culm (grass e maier) fuorma da val.
Vagleglia: baigns.
Val da l'ava: goot, nom natural.
Val schtgeira: goot, nom natural.

Val verda: goot, nom natural.

Val da begls: acla, goot e paschtgeira.

Val carpettla: goot, valletta sott felsas.

Casti-Tiefenkastells.

Arnief: pro grass e paschtgeira.

Boffalora: Paschtgeira cun goot.

Bott la cresta: pro maier spundeiv.

Cargnola: paschtgeira.

Caschnéras: pro spundeiv.

Crapp Marsch: paschtgeira e goot.

Cresta Marscha: senda (veia).

Culatsch: pro e goot.

Cumpogna: pros grass planeivs.

Curséras: pros grass planeivs.

Dalméras: dafora, davains: pros spundeivs ed ers da terra greva
d'arscheglia.

Davos ragn: nom natural.

Davos pischnanga: goot.

Davos prudens: goot e paschtgeira.

Diert: pro grass.

Foppa las parmuglias: paschtg crapous e spundeiv.

Fopps: paschtgeira cun goot.

Foppa: pros maiers.

Funtanga freida: pro dasper ena funtanga.

Funtanga digl ieli: funtanga sell' alp.

Giudem ual: fons e paschtgeira.

Igl Bual: paschtgeira e pros maiers.

Igls rudeals: pros crapous.

Igl Cader: pros grass planeivs.

Igl Fopp: pros grass planeivs.

Igls argliogns: ers e pros.

Igls suloms: pro dasper la Baselgia.

Igl erett: er.

Igl plaz: goot e paschtg planeiv.

Igl riss: goot.

Igl bott radond: pros maiers.

Igls plazetts: paschtgeira dell' alp.

Igl lartg: paschtgeira dell' alp.

- Igls plangs**: paschtgeira dell' alp.
Igl Tauf: paschtgeira dell' alp.
Igls crons: paschtgeira-da nuarsas.
Igls rivens: fons spundeiv.
Igls tganvals: ers.
Igls zops: paschtgeira.
L'acila: pros maiers.
L'acila digl Gemm: acila.
L'acila digl caloster: baigns tgi appertignau alla calostreia.
La Foppa: pros grass planeivs.
La Fora: Terminaziun della veia tranter igls Lod. Cumegns de Brinzouls e Casti.
La Glista: fons planeiv.
La Val: fons planeiv.
La Lavadegna: fons planeiv.
Las Palas: fons planeiv.
La Motta radonda: pro maier.
La prada de Brinzouls: pros maiers.
Las tgavadeiras: pros maiers.
La pedra grossa: goot.
Lot (soura e sott): fons.
Las spondas: paschtgeira spundeiva e crapousa.
Las tgavreidas: goot.
La crousch: fons.
L'ava foarsa: eunaschainta ava minerala da Casti.
La Platta: goot.
L'acila digls ansauls: goot, pi da bot acila.
Las plattas: goot crapous.
La Runga: pro maier.
La Halta: pro maier.
Las stgelletta: pro grass.
Las culednas: fons spundeiv.
La Rosna: baigns.
Las Bleis: goot.
La Blotta: goot.
Las Curvanéras: goot.
La Motta palousa: goot.
La Furcletta: paschtgeira d' alp.
La val las nursas: paschtgeira d' alp.
Las bleis d' Avost: paschtgeira d' alp.

Las gravas: paschtgeira d' alp.
Lischiera: paschtgeira d' alp.
La tgesa rotta: part della vischmanca.
L'arsheglia blava: paschtgeira.
Louas: pros maiers.
Marclins: prada maira.
Néislàs: curtgigns.
Nurtatsch: pro spondeiv.
Oradem ual: fons e paschtgeira.
Pale naira: pro cun pale.
Palottas: pros ed ers.
Partoc: pro maier.
Plang la Spagna: pro maier.
Plang beal: pro maier.
Plang pegn: goot.
Plang digl larisch: goot.
Prada (soura e sott): parts dell' alp.
Prada: pros grass planeivs.
Pro las tgesas: pros grass planeivs.
Pro las lattas: pro maier.
Pro las Schitgas: pro maier.
Pros la rezgia: baigns dasper la rezgia.
Pro da Mulegn: pros ed ierts cun pumera.
Pro la gerbra: tgesas.
Pro de fopps: pro maier.
Pro lischiera: paschtgeira d' alp.
Pro digl agl: pro grass.
Pro digl lai: pro grass.
Pro da Sontg Ambriesch: pro: avant 1680 era lò la Baselgia.
Pischnanga: prada maira.
Punlenn: punt sur l' Julia.
Prudens: fons planeiv.
Rand: baigns.
Riven: pro e paschtgeira.
Rosna lischiera: paschtgeira dell' alp.
Rungs: ers e paschtgeira.
Rundandagls: pros maiers.
Ruteira: fons spondeiv.
Sclivigiouls: pro maier.
Sgargiateira: fons.

Ses: confegn de *Sott-* e *Surses* (valladas).
Sisi: paschtgeira cun goot.
Sonett: goot.
Sott igl crapp: er spondeiv e crappous.
Sott or: fons planeiv.
Sott cadras: fons spondeiv.
Sott Casti: pro ed ierts.
Sur la prada: paschtgeira e goot.
Sott Pischa: goot.
Speis: goot.
Spadel: pro e paschtgeira.
Tschessas: fons planeiv.
Tganfola: senda tgi magna giu la punt.
Tgangs: goot.
Tgangeladung: goot (baralots).
Tgesas arsas: part della vischnanca.
Tranter las veias: fons tranter la veia viglia e nova.
Valar: pro e paschtgeira.
Valdinatscha: fons spondeiv.
Val gronda: paschtgeira d' alp.
Val Butatsch: paschtgeira d' alp.
Val las funtangas: goot.
Val mala: goot.
Val lunga: pro.

Surava.

Barmala: li da spierts; pastgoira damanevel della ruigna Belfort.
Bot la rezgia: pastgoira.
Crapp bletsch: felsas, qua satignan se blers tgamutschs.
Crapp furo: goot cun ena otà platta furada.
Crapp Schianger: pros magiers.
Crapp Sané: goot cun creplas e ruinavals.
Crappa cotschna: creplas.
Crappa da l' auas: ina sponda erapousa, per part goot.
Cresta Bernard: pastgoira, sponda.
Cresta Tganogna: pros magiers.
Davos Mulogns: pros grass.
Davos ual: pastgoira confinanta cugl territori d' Alvagné.
Funtana da barba Pol: in' ava sott l' acla.
Goot pro quarta: goot e pastgoira.

Igl er bosch: ers.

Igl er curdogn: er, sponda, terra leva.

Igl er grond: in' entiera tirada da d' ers.

Il pro pintg: pros planoivs.

Ils plazs: pros magiers.

Il pro la tatta: gro grass humid.

Il plan: fons.

Ils bots: pros erts.

Igl er Pol: er da terra fearma.

Igl cuminaval: fons, per part humid.

Igl lai: proet dasper l' Albula; an privel dell' ava.

Il Tauf: pros magiers crapous da tauf.

Il Riavan: pros grass spundoiv.

Il pro grond: pros grass planoiv.

Ils sops: pastgoira.

Il crapp fess: goot cun felsas.

Il crapp pisch: goot cun felsas.

Il crapp ot: goot cun felsas.

Ils Fopps: goot.

Il bot radond: pastgoira dell' acla.

Il tgan digl se: pastgoira d' alp.

Il cualm: pastgoira d' alp.

Las Badugnas: pros magiers cun blera badugna.

Las gravas: pros grass ed ierts.

La nois: In planoiv bagn dasper la vischmanca.

La guléra: pro grav fiz spundoiv e humid.

L' arscheglia blava: pastgoira e pro; la terminaztgaun cugl cumogn da casti.

La platta: pros ed ers.

La pizoagna: fons spundoiv.

La Foppa: ers cun tarratsch féarm.

Las palottas: pros magiers.

La val curdogn: fons, per pari carschi aint cun tgalias.

La val tgelra: pros grass.

La tgaveadra: pro; denor la fama dess qua esser stada biaseada l' amprema tgeasa da Surava.

Las soarts: ers.

La valetta: pros.

La crausch: fons.

L' oisla: pro magier carschi aint cun sogna.

- La val Satgan:** ers (soarts).
- La val la bova:** pastgoira, val cun en ual privlous.
- Las oislas miez:** pastgoira dasper l'ava.
- L'arsa launga:** goot e pastgoira.
- La badugna:** goot da badugna.
- Las gravas:** pastgoira.
- La Schcrema:** goot e felsas.
- Las tgavroidas:** goot e pastg.
- L'acla da Maschel Barcli:** pastgoira e goot; pi bot ena acla.
- La val dil raschèr:** en ual d'ava.
- L'arsa:** pastgoira dall' acla.
- La val butatsch:** pastgoira.
- L'alp veadra:** l'alp comunala.
- L'era:** sell' alp.
- La furcletta:** pastgoira dall' alp.
- La val:** pastgoira dall' alp.
- La val Gliezi:** pastgoira dall' acla. Igls vigls raschunavan, tgi santevan lò a rumplanar mintg' eda avant ina gronda por ora.
- Pro di niaval (dil niebel):** pro planoiv davart sanestra dall' Albula.
- Pro sur ava:** pro dasper l'ava.
- Pro cazogn:** pro grass planoiv.
- Pro salviestar:** pro.
- Pro la senna:** pro.
- Pro la rosna:** prada maira.
- Pro tait:** pro ert.
- Pro dalla rezgia:** pro grass.
- Pro tiert:** pro ert.
- Palé naira:** fons cun palé.
- Plaz buanogn:** pastgoira cun goot.
- Plan la rezgia:** pastgoira planoiva; pi bot eran qua rezgias.
- Plan dils bovs:** avant taimp pro; tras l'ava gni an grava.
- Plán schauls:** goot e pastgoira.
- Tgaschlets:** ers spundoivs.
- Tisa veadra:** pastgoira dall' alp.
- Tuliz:** pastgoira, sponda caunter meaz se.
- Val gronda:** pastgoira e goot dall' acla confinanta cull' alp da Casti. L'acla o nign nom spezial.
- Voia plana:** pastgoira.

Alvagné.

Aclas (dafora, davains, seura): differents biez sigls cualms.

Bott da Caschlags: collinetta.

Bott nair: in bott bi sott cumpogna.

Bottet: Situó davains il precedent bott e pi pintg tgi quel.

Botta storna: in bott radond de pros, ers e meuschnas.

Bottnair: bott cun pros magers e god.

Bott radond: bott sill' Alp.

Bual: fons cun éras pros ed ers.

Carroit: ers zuppos dad in meun, spundoiv.

Crappa grossa: territori plain crappa gronda, massiva; pi da bot se' igl sto lo fons.

Crappanaira: gronds creppels nairs.

Cumpogna: planoira da pros sot la vischnanca.

Cugn de Valiabgias: duas spondas vegnen ensemen e forman scu in cugn.

Cursoins soft: pros grass.

Curmégl: pros grass si som il cualm, ainten in pleun.

Davos meunt: pastgoira teissa davos in bott.

Davos pizogna: valletta zupada cun god ed enqual pro.

Davos troscht: fons spundoiv, zupó davos botts.

Fadérna: fons plaun ed umbrivaunt davains la vischnanca.

Funtauna cotschna: pros humids cun ina reha funtauna.

Fangs: pros grass; plaun.

Frésa: eras de pros grass.

Funtauna carpér: rosna e sponda cun god.

Forcla: Pass per oir aintigl Welschtobel (cualm).

Il Fopp: pros circumdós de collinas cun god.

Igl Ervadi: pro dasper l' Albula.

Il Pairér: fons spundoiv, neua tgi gl' era prubabel avaunt in pairér.

Ils Querclis: er, il qual è vigniu vendiu digl possesseur pass à pass ad in ustier per querclis vain.

Ils ruvinavels de Valtearm: Voias tras in god siu, formadas tras crappa e lenna.

Il troz la barséra: in troz traunter duas felsas.

Ils Plaz: plauns aintigl god.

Il Rumbetel: grond spazi de god cun botts e spondas: savens habitó digl baralott.

Ils laiets: lais sill' Alp.

- Ils Cucarnégls:** pastgoira sill' Alp, teissa, crappeusa.
- Il culmet:** plaun de pastgoira d' ina vart della vall gronda.
- Ils cranz:** pastgoira spundoiva sill' Alp.
- Ils troz platta spil:** voiettas sott l' Alp siu.
- Ils Sessals:** pastgoira cun bliar blocs de crappa scu sotgas.
- Il Schiliez:** bott e sponda, tgi schancheuna la vall gronda (Welschtobel).
- Il cualm dil Stoffel:** in pass per rivar digl «velschtobel» en Arosa, crappeus.
- Ils sops:** sops per metter aint conf e famneala, sco ier nom pils pros lo entorn.
- Il Bogn:** habitaziuns, tgi appartignan aigl cumoin d' Alvagné, cun in' ava minerala de sualper (ava marscha).
- Il Valtorsch:** plaun aintenmeaz il god ed ier il god sez; lia da spierts, strieuns e stroias.
- La Guléra:** la part viglia della vischnanca.
- Las Foppas:** pastgoira gronda aintigl god cun botts e rosna.
- La crestotta:** pros, cresta ainten meaz il god, varda sest or sin vischnanca.
- L'arsoira:** pastgoira plain tgiaglias, spundoiva ed exponoiva aigl suleigl.
- Las valls:** diversas valls paralellas.
- Las sorts:** ers spundoivs e setgs, tgi vegnen laschos lis povers.
- La rosna de Giahannes:** rosna da tgiaglias.
- La stoivetta:** pro mager sarró siu da botts.
- Las Oislas (las inslas?):** territori da fons e god siua l' Albula or.
- La prada dil farér:** planoira de fons siua l' Albula.
- Las Lavarettas:** fons spundoiv cun enqual valletta ed empo god.
- La spizzala:** ers e pros lungs, spundoivs.
- La bostga:** ers ainten ina rosna, setgs, cun tgiaglias.
- L'entgerna:** pros grass.
- La gonda:** god de teua sur la vischnanca.
- La vall da Mon:** vall cun ruvinavels.
- La ruiada:** god spundoiv.
- Las Tgitgirolas:** pastgoira spundoiva.
- La Buteglia:** pro cun forma d' ina buteglia.
- La blais dil Schlosser:** gronda creppla, habitaziun de spierts.
- L'éra de Mulain:** in plazi avaunt la hetta dil paster pellas norsas.
- Las fánolas:** pros magers sigl cualm, spundoiv.
- Las guzleras:** pastgoira crappeusa sill' alp.

- La vall miestra:** vall cuvierta cun god.
La vall d'ov: pastgoira.
La vall dil Guert: gronda vall, neua tgi glie er l' alp dil Guert.
Las blais paleusas: pastgoira gliescha sill' alp.
Las arsas: sponda, neua tgi pi bot eigl ars siu god.
Las blais: eras de pros magers.
Las rosnas dil giais: rosnas aintigl god, neua tgi vign tgavo giais.
La vagliaglia: sponda cun god e cualms.
Las Tuschoinas: pros magers, fez teiss, per part god.
La vall verda: vall cun eras, neua tgi crescha bliar erva.
Marochel: pros grass cun tgiaglias.
Meunt: in bott lung cun pros, god e tgiaglias.
Mosch: pastgoira spundoiva sill' alp.
Martiroz: pastgoira cun crappa de plom e pintgas avainas d' arsiant.
Mulain: grond cualm dellas norsas.
Murtèrs: ers traunter god e fèlsa.
Padreus: fons spundoiv, per part setg e crappeus.
Platélla: in plaunet de pros aintenmeaz duas spondas.
Pro quarta: pros magers setgs.
Pro dil god: pro dasper il god.
Pro pitschen: pros magers.
Pallé: pros humids, enqualtgoin cuu laiets.
Pro dellas schebas: pro neua tgi avaunt onns davani allas schebas.
Plaz: pros ed ers plauns cun tgaglias.
Pro la fiera: pros, neua tgi tignevan avaunt las fieras.
Pro la rezgia: pro dasper la rezgia comunala.
Paznels: eras de pross grass.
Plaun dil Fleri: plaun ainten in god.
Plaun sot: plaun ainten in god.
Plaun l'ava: plaun aintigl god cun in beigl per ava.
Pro Valtier: pros magers e grass cun in' acla, prubabel della famiglia Valtier.
Plaun dil Sableun: plaun aintigl god cun teara da sableun.
Plaun mesaselvi: plaun ainten meaz in god, pastgoira.
Plaz vatgér: plaun lartg ainten meaz la vall digl Guert.
Pez cotschen: grond e beal cualm cun teara cotschna (Rothhorn).
Plaun dil moiret: plaun de pastgoira sarrò siu cun in moiret pella biestga.
Perdi: fons sin in grond bott ed entorn quel.
Quarta: fons, igl ple ers cunter suleigl, qua e là tgiaglias.

Rinòs: pros per part plauns, per part spundoivs, scu ainten in fopp.

Salonder: fons sur vischnanca, suleigloiv, spundeus e per part crappeus.

Sola: pros magers, in grond plaun; camp de battaglia traunter il Uestg de Caira e bareun D. de Vaz.

Spondas valladas: vallettas cuviartas cuu beals larischs.

Sableuns: fons spundoiv cun terratsch de Sableun.

Scheflas plaunas: fons cun tgaglias e meuschnas.

Sareuns: fons cunter il vest, eras de pros ed ers.

Sax: pros grass.

Schilaun: pros grass, spundoivs.

Sulla Séssa: god, territori sur ina gronda felsa (sur la Saissa).

Siseul: pros fez teiss cun sumdroina, poc suleigloiv.

Som ils pros: bott avaunt la vischnanca, beala vista sin quella.

Schelmaun l'ava: territori da l'oter maun de l'Albula.

Tarneigls: fons spundoiv cun tgaglias, terratsch cuviert cun mestgel humid.

Tersial: pros magers spundoivs.

Tgapella cotschna: foil ded in cualm cun teara cotschna.

Tealf: gronda pastgoira cun botts, bloes de crappa.

Tgiasa rotta: pros entorn ruoinas dina tgiasa viglia; siua la seta tgiasa dils Valtiers.

Tuleaz: eras de pros grass.

Tschessa lunga: planoira de fons: per part nom de tgiasas el Bogn (chiesa lunga).

Tgolda (Halda?): ers fez teiss e suleigloivs.

Tuff: in grugn davains vischnanca cun teara de tuff, pastgoira.

Tuos: pros magers spundoivs e plauns cun in ual d'ava ed ina funtauna d'ava marscha.

Valdoir: territori cun god, pros ed ina acla.

Vall las éssas: vall cun god, creppels e ruinavels.

Valtearm (vallis terminus?): fons humid davos las foppas; ló schoina ina vall, perqueigl il nom.

Versox: fons humid davos in grond bott.

Vall meaz sé: gronda vall, tras la quala il suleigl se mossa sest a meaz sé (di).

Valseuls: pros grass humids.

Vall dils beigls: god spundoiv cun beigls d'ava.

Vall setg: pastgoira.

Valiabgias: pros magers, spundoivs.

Vall ureasa (vallis oraginis?): vall, danonder las grondas burascas vegnen.

Salogf-Salouf-Salux.

Adon: en ual cun ava, flum.

Avant alp: colms (pros).

Begliet: fons, per part spondegf e humid.

Begl de Biglurs: god.

Begl sot: pros sot en begl, spondegf.

Barnols: pros ed ers, pittost setgs.

Balandegn: god culla funtanga digl Balandegn (flum lateral della Julia).

Blegs: colms (pros sen colm).

Cantung giudem: la part giudem vischnanca, quartier.

Cantari: colms.

Cadras: pros grass ed ers, forma de caders planegfs.

Crapp gross: fons, pi bot schascheva lò en crapp grond.

Crapp las gneglas: pros maiers cun en crapp, sen igl cal creschan gneglas.

Crapp la posa: god e crapp sper la veia d' eir a colm.

Cradigllai: aclas.

Crapp d' Evla: felsa e part della pastgira d' alp.

Crapp la tgiamona: pastgira d' alp.

Colmet: pastgira d' alp, colm de bovs.

Coualunga: fons planegf, stretscha lunga.

Crotta: pros ed ers giu sot vischnanca.

Cresta: collina cun giers ed ers.

Cudì: pros grass, terraign spondegf.

Curtginagl: baigns (pros) dasper la vischnanca (curtgign).

Crogsch (crousch): pros grass sper ena crousch.

Crapp dellas Diolas (Violas?): pro idillie dasper god e l'ava.

Danegs (soura, sot): fons planegf.

Davos Baselgia: plang de pros ed ers.

Davos Clavo: giers ed ers sper la vischnanca.

Davosdia: fons e pastgira den mang zupo.

Davostigiolas: pros se l' alp.

Davosvallac: fons setg e spondegf.

Darvagniols: fons.

- Del (El):** en «hof» sen bela terrassa cun ples habitaziuns ed ena baselgia: pi bot ena vischmanchetta cun independenta administraziun.
- Dimvei:** la part oradem vischnanca, quartier.
- Dartgaz:** fons humid e spondegf.
- Dorta:** pros maiers, terraign ert.
- Erplang:** fons planegf.
- Erschiglious:** la ple part ers.
- Falen:** pros ed ers per part planegf, per part spondegf.
- Fansmarschs:** god.
- Flegs:** pastgira, per part crapousa.
- Fligeil:** plang aintigl god, humid.
- Foppa:** fons e pastg.
- Franscha:** pros grass e maiers.
- Filier:** colms.
- Foppás:** colms.
- Furcla:** pastg dell' alp.
- Furcletta:** pastg dell' alp.
- Gischlatsch:** ers spondegfs.
- Giraglia:** fons, pittost savlunogs (sablunogs).
- God de Ratitsch:** god dasper Ratitsch.
- God della prada setga:** god sur prada setga (pastg).
- God de Salaschins:** god sur Salaschins.
- God de Sars:** god nel conturn de Sars (fons).
- Gulteira (dafora, davains):** fons, den mang e da l'oter della veia.
- Igl Bargung:** god, per part bler tgaglom.
- Igls Beischans:** pros maiers, transversos da beischans.
- Igl Castinotbet:** god cun ena rosna gronda cun ena funtanga suterranna, nomnada Castinotbet.
- Igl Plang della prada setga:** pastgira planeiva.
- Igls plaz de Muntér:** Plangs aintigl god sot l' alp Muntér.
- Igl plaz Gion Pol:** god ert.
- Igls Viels:** pastgira, carschida aint cun tgaglias.
- Igls Tocfs:** pastg humid cun crappa da toef.
- Igls Trembels:** ers, pittost savlunogs e spondegfs.
- Igl lai:** pros grass, foppa cun en laiet.
- Krezer:** ers, terraign spondegf.
- L'antgerna:** pros e pastgira.
- La Badognia:** pastg e god.
- Las Bovas:** pastg e god.

- La Gneida:** pastgira cun tgaglias.
La Cotta: fons.
La Caltgera: pastgira cun ena caltgera.
La Foppa (Era bela): alp comunala (davains).
La Cruschetta: god; lo se cata ena crouschetta.
La Rosna: fons per part foppous.
La Motta de Danegs: fons anturn ena collina.
La tga nogscha: pros grass.
La val: fons a tgesa ainten ena valletta.
La vaschèla: pastg cun tgaglias.
La prada setga: pros grass e maiers, terratsch setg.
La vostgia: plang de pros grass.
La Motta de Vallac: pastgira anturn ena gronda collina.
L'ogna de Parsés: pastg, per part humid.
La senda Mariselgia: god cun ena senda.
Las Ertas digl god: god ert.
Las molas: god cun rosnas e mots.
Las ognas: pastg cun tgaglias (ogna).
Las Funtangas: god cun ples funtangas.
Lestgas: pros ed ers.
Luéras: pros maiers e grass.
Lungava: pastg e god sper l'ava.
Maranga: part della pastgira d' alp.
Magnacla: part della pastgira d' alp.
Minostgel: plang aintigl god.
Minostgel pitschen: plang aintigl god pi ausé.
Mitschung: pros maiers.
Motta de Cudi: pros maiers anturn en mot.
Motta de Parpi: pastgira anturn ena motta.
Mot l'arsa: god cun ples mots.
Mulegn: ples habitaziuns cun treis mulegus ed eua rezgia, allontano
 5 min. della vischnanca.
Mundaditsch: aclas.
Muritscha: aclas.
Muntér (Montér): alp comunala (dafora).
Mot digl savlung: mot de savlung.
Muntatsch: ers spondegfs.
Nalbeiras (Albeiras): pros grass ed ers, terraign spondegfs.
Navaras: fons planegf.
Nesch: grond complex de colms cun en bel plang.

- Nurden (Urden)**: pros es ers.
Plaz-Baselgia: plaz de redunanza avant santiera ed avant baselgia.
Parglang: fons, per part humid e cuvert cun tglas.
Piogn: pros ed ers.
Parpi: pastgira planeiva.
Plattèlas: fons planegf e humid.
Plangs de Salaschins: plang de pros maiers.
Petacreja: fons planegf.
Pruintg: pros maiers, per part humids.
Prudal: pros grass, spondegfs.
Pro digl crapp: complex de fons anturn en crapp.
Plang las schibas: plang de pros maiers sur la vischmanca, da lò niva pi bot tratg a schibas.
Panaglia: fons, per part palé.
Pulens: pros maiers, terratsch humid.
Plang de Flegs: pastg planegf.
Punt pitschna: fons e pastgira dasper ena puntetta.
Pro la tglia: maiers.
Pro baselgia: pros ed ers sot la baselgia de Del.
Plazminang: plang aintigl god.
Plang la traversa: plang aintigl god.
Procumegn: plang de pastgira, pi bot flatg.
Plazlung: plang lung aintigl god.
Plaz la pedra: plang aintigl god.
Plang de Tocf: plang aintigl god.
Plattamez: god ert.
Patschanga: god de sandrigna, crapogs.
Pros ansols: pastgira.
Punsal: grond complex de fons sot vischmanca.
Pitgiogna: fons.
Prada: pros sot l' alp Muntér.
Prudens: prada (a tgesa).
Piz Curvér: bel e cunaschaint piz sur Ziteil.
Piz Toissa: grond coloss sot Ziteil.
Prodigord: pros se l' alp.
Ratitsch: aclas e part dell' alp Muntér.
Ruignas: bovas e crests sper l' ava.
Rimogna: pros grass ed ers.
Raschladeiras: fons planegf e humid.
Rons: giers ed ers.

Rung: god spondegf.

Ranzen: fons.

Salez: colms.

Siglioz: colms sen territori da Sterva.

Schatgias: colms.

Somilsmellens: aclas cun fons.

Surtrofg: pastgira d' alp.

Suriarungas: part della pastgira d' alp.

Surclavo: fons sur vischnanca.

Sumvei: la part sesom vischnanca, quartier.

Sot baselgia: pros ed ers sot la baselgia.

Spondas: spondas de pastgira.

Som ils Munds: ers planegfs.

Surava: fons.

Surcrogsch: fons.

Saglioglas: pros ed ers.

Survonas: pros ed ers.

Sendas: fons humid cun sendas.

Surlai: pros grass e maiers sur igl lai.

Sur baselgia: giers ed ers sur la baselgia.

Sot Mulegn: fons spondegf sot mulegn.

Sur Mulegn: ers e pros maiers sur mulegn.

Sisi: pros maiers e god.

Schwob: pro maier spondegf.

Sot baselgia: fons sot la baselgia da Del.

Spegnaplanga: god.

Spondagronda: gronda sponda god.

Schiglegl: god spondegf.

Sponda de Nurden: god.

Schandung: prada maira e god.

Sars: pros circumdos de god.

Truaschmez: part au mez vischnanca, quartier.

Tgavragnas: pros cun ers.

Tschi: ers e pros maiers, terratsch pittost humid.

Tschessa: pros grass spondegfs.

Tregn: fons, schwerscha ancunter mez de, per part humid, fitg
tampregf.

Terraneira: fons cun bun terratsch.

Tgiantplueischan (Tgiangplueischan): god.

Toissa: pastgira, alp da nursas.

- Unfiern**: fons e pastg cun scremas, precipitous.
Vall: part della pastgira d' alp.
Veia sot aint: magna nella part sot della vischnanca.
Veia sur aint: magna nella part soura della vischnanca.
Vagleglia: fons spondegf.
Vall Curvéra: pastgira sot igl Curvér.
Valdagni: pros ed ers ancunter mez de, tampregf.
Vall de Daved: valletta aintigl god.
Varsanga: pastgira d' alp.
Ziteil: pastgira d' alp cun ena bela baselgia e frequento pellegrinadi, sot igl piz Curvér, 2434^m sur mar, probabel la pi ota baselgia dell' Europa.

Tinizong-Tinzen.

- Bartg**: aclas cun bel fons.
Blecs Lorenz: pastgira da vatgas.
Blecs marscha: pastgira da vatgas.
Blecs torta: pastgira da vatgas.
Blecs rest: pastg de nursas e tgoras.
Battagliang: colms (pros) dafor pro lung.
Bostgas: colms cunter l' alp da Surnegn.
Buors e Letg: pros spundecevs.
Cadras: ers e pros dafor la vischnanca.
Candreglias: pros spundecevs, confinos cun igl god.
Calaz (Parseiras): pros maiers.
Crapp digl Diavel: crapp da caltschigna ainten igls pros dellas Tòrs.
Cresta: fons.
Carvetta: pros planecevs.
Clex: pros planecevs.
Crudels: pros planecevs.
Cubet: pros maiers sell' acla da Proschen.
Castelas: acla cun fons pittost spundecevs.
Castalegns: vadretg e glatschéra.
Cognets: pastg d' armainta.
Cotschna: pastgira pellas vatgas.
Colm da bovs: pastg per bovs sen igl pè digl Piz Èrr.
Crungas: pastg cunter l' alp d' Èrr.
Cuschinangs: pastg cunter l' alp Negna.
Carols: colms (prada) sot Crungas.

- Caral**: colms sur las bostgas.
Curtinatsch: part della vischnanca, quartier.
Cadiras: god sur plaz Beischan.
Davos Spada: pros maiers, terraign ert.
Dèmat: acla cun en complex da fons.
Demvegl: part giudem la vischnanca, quartier.
Er la mongia: en er spundeuv.
Èrr: alp confinanta cun Bevers.
Fanc: god davains Calaz.
Flei: colms sur las Drossas.
Gliung: fons, la ple part ers.
Ghigliner: colms sot Murtiratsch.
Galdangs: pastgira sot igls pros da Surnegn.
God da Ronna: god sur Windeck.
Igls Roms: pros planevvs.
Igls Enzlis: acla cun pros grass e maiers confinanta cun igl Territorium de Savognin.
Igls Furnatschs: colms.
Igls Parnots: colms.
Igls Cotschens: colms fitg erts.
Igl Stavel: en complex god.
La Gionda: ena gionda circumdada da flatgs (fons).
Las Tors: fons cun terraign spundeuv.
Las Titgiras: pros pittost planevvs.
Las Gravas: pros glischs, pi bot pastgira.
Las Mottas: collinettas dasper igl god sell' acla.
Laetgs: pastgira da bovs segl pè digl piz d'Aela.
L' Aegipta: colms pendants.
Las valls Migiocrs: colms cun fuorma de vallettas.
Las Mutangs: colms fitg erts.
Las Cruschangs: colms, per part erts.
Las Plattas: colms.
Las Rasoiras: complex de colms spundeuvvs.
Lomas: colms sur igls albierts da l'alp.
Las Sturnas: colms sur Lomas.
Las Taratschas: colms (pros) sot l'alp.
La vagnà: pastgira eunter l'alp d'Èrr.
Las Drossas: ena stretga da colms.
Las Tuleidas: pastgira confinanta cun igl territori da Savognin, sur igl stradung.

- Muns**: pros pittost pandents sot vischnanca.
Munscanegn: pros maiers, terraign spundecev.
Murtariel: pastgira da biestga da corna aintadem l' alp.
Murtér: pastg d' armainta.
Murangas: colms (pros).
Murtiratsch: pros sot l' alp.
Mutatsch: colms confinants cullas bostgias.
Mot fuan: part de vischnanca (quartier).
Negna: pastg dell' alp da Surnegn, confinant cun flex.
Pensa: aclas cun bel fons planecev.
Propiepan: pros maiers sell' acla da Rungnal.
Proschen: aclas e fons d' anturn, sur las criplas.
Proschabet: acla cun pros grass.
Plang Caral: en plang de fons sot Castelas.
Plang: fons sur l' acla Castelas.
Plang barcung: en pro dasper igl uigl (acla).
Plaz: acla cun en spazi pros grass e maiers.
Plaz Beischan: acla cun fons, circumdada digl god.
Pisèls: pastgira da nursas, terraign ert.
Parsetens: pastg da biestga grossa.
Platta gaglina: pastgira d' armainta.
Plang la donna viglia: pastgira da vatgas.
Plang bèl: en plang de pastg da vatgas.
Piz da Pederbux: pastgira da nursas, fitg erta.
Prumigiocr: en era da colms sot l' alp.
Pro lung: colms.
Pardatsch: colms, per part spundecevs.
Padratgs: pros maiers (a tgesa).
Plaz Tegn: god sot plaz beischan.
Pro digl Mulegn: pro dasper en mulegn.
Ramagliungs: fons pittost spundecev.
Raschnots: la ple part ers planecevs sot igl stradung.
Rutitsch: pros spundecevs, circumdos digl god.
Rungtgiel: fons spundecev.
Rungnal: acla cun baigns (pros).
Runs Panaglia: pastgira dafor igls albierts.
Ruvegna (Fusso): part della vischnanca, sot la baselgia, quartier.
Rung: god.
Saronz: pros sur la gionda.
Sot Salect: flatgs planecevs.

- Surcroesch**: fons (a tgesa).
Sot baselgias: fons planeev dasper la vischnanca.
Sot Tor: pros; soura stava pi bot ena tor.
Sot Rona: flatgs spundeevs.
Siglinoz: pros ed ers, per part planeevs.
Sur begl: fons sur vischnanca (begl), la ple part ers.
Siel: ples ers sot la pastgira.
Somzes: ers spundeevs sot la pastgira.
Stiefal: pros spundeevs davains igls albierts dellas aclas Pensa.
Spegnas: aclas cun pros grass e maiers.
Salteras: pastgira d'armainta.
Stinoz: complex de colms.
Streigls: colms cunter l'alp da Surnegn.
Sot Seglias: ples colms.
Surnegn: alp comunala da vatgas sur igl god e sur Rona (Roffna)
Sumvegl: part se som la vischnanca, quartier.
Tgeapunt: pros, per part planeevs e humids.
Tòrs: fons, la ple part pros grass planeevs.
Tschessas: pros dasper la vischnanca.
Tgiantpensa: aclas cun flatgs.
Tgiategn: pros dellas aclas Pensa.
Tgasot: aclas cun pros planeevs.
Tgamatga: aclas, la ple part digl fons spundeef.
Tagliamecr: passagia per rivar a l'alp d'Err.
Tigial: alp segl pè digl corn de Tinizong (Tinzierhorn).
Tigiatscha: colms confinants cun igl colm da bovs.
Tgirnet: god sur il fanc visavi Rona (Roffna).
Valiera: flatgs, igl ple ers sur la vischnanca.
Vaschlains: ers spundeevs.
Vall lunga: pastgira da tgoras.
Vall Mulegna: god davains las punts.
Vall verda: god confinant cun territori de Savognin.
Windek (pro la veia): habitaziun sur igl stradung cun fons.

~~~~~

Remarca. Ils noms locals cun lur curta descripziun comparan nel dialect dellas resp. vischnancas. La publicaziun se tigna tant scu pussebel ved la pronunzia locala, sainza purtar oter risguard all'ortographia.

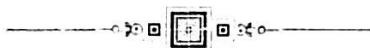
La collecziun compeglia 6 vischnancas. Ils prinzipals idioms dellas valladas d'Albula e de Sursès sarron cotras rappreschentos. Gugent vessa anc chest onn publitgia er ils noms locals da Bravuogn, Vaz e d'otras comunitads. Ma igl material collecto pareva betg suffiziant per ena tala publicaziun. Pell'annada proxima lainsa preparar ena collecziun pi retga e pi fritgevla.

Per chel intend fissigl fitg emparnevel, schi totts ils commembers ed ameis della Societad romanscha vollessau nous assister nella collecziun de noms locals e d'oters monumaints linguistics. Cun chell'ocasiun am lubescha er de far attents ils stimos lectours, tgi totts patriots romanschs en supplitgias, tant scu stat en lur vigour, de componeir schinumnadas provas en dialect de lur vischnancas e de surdar talas provas a taimp aigl comité.

Las provas in divers dialects dessen oravant consignair istorias localas de comunitads e valladas, er anecdotes, descripziuns, proverbis ed otras materias, allas calas en dialect spezial compara applicabel. —

Intant porsche a totts Signours collaboratours igl miglier angraziamaint pella fadeia, la cala els on laschea plascheir, per effectuar la soura pitschna publicaziun.

G. F.

Comité.

<i>President:</i>	J. A. Bühler , prof.
<i>Vicepresident:</i>	Chr. Brügger , Dr. prof.
<i>Actuar:</i>	J. A. Muoth , prof.
<i>Cassier:</i>	Th. Gross , major.
<i>Archivar:</i>	J. Farrèr , avocat.
<i>Assesuors:</i>	H. Caviezel , major.
	C. Poult , prof.